

RSM – the global destination for your audit, tax and consulting needs.

Transakcja z kontrahentem wykreślonym z rejestru podatników

Tax Alert 19/2017

Szanowni Państwo,

Organy podatkowe kwestionują odliczanie podatku VAT należnego z faktur wystawionych przez podmioty niezarejestrowane do celów VAT. Czy prawo do odliczenia podatku VAT zależy od rejestracji kontrahenta?

Rejestr podatników oraz JPK-VAT

Od początku roku organy podatkowe zyskały prawo do wykreślania podmiotu z rejestru podatników VAT bez wydawania decyzji, a liczba wykreślonych podmiotów zbliża się do 50.000. Równocześnie także od początku roku obowiązek comiesięcznego przesyłania JPK-VAT objął małych i średnich przedsiębiorców. Pliki te są na bieżąco analizowane przez organy podatkowe.

Wyżej wymienione zmiany w sposób istotny wpłynęły na ryzyko prowadzonej działalności gospodarczej. W każdej chwili bowiem może okazać się, że nasz kontrahent został wykreślony z rejestru podatników VAT (np. na skutek składania przez 6 miesięcy „zerowych” deklaracji lub sporu z organem podatkowym w zakresie wystawiania „pustych” faktur). Jednocześnie organ w prosty sposób – na podstawie analizy JPK-VAT – może stwierdzić, że w naszej deklaracji ujęliśmy fakturę otrzymaną od takiego kontrahenta i uznać, że nie mieliśmy prawa do odliczenia podatku VAT wskazanego na tej fakturze, powołując się na brak prawa do odliczenia podatku VAT z faktur wystawionych przez podmiot fikcyjny. Część podatników już otrzymała wezwania w tej sprawie.

Podmiot nieistniejący, a podmiot niezarejestrowany.

Odmawiając uznania prawa do odliczenia podatku z tytułu zakupu towarów lub usług od niezarejestrowanego podatnika VAT organy podatkowe powołują się na art. 88 ust. 3a pkt 1 lit. a ustawy o podatku od towarów i usług (dalej: „UPTU”). Zgodnie z tym przepisem nie stanowią podstawy do obniżenia podatku należnego oraz zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego faktury i dokumenty celne w przypadku, gdy sprzedaż została udokumentowana fakturami lub fakturami korygującymi wystawionymi przez podmiot nieistniejący.

Powolywanie się organów podatkowych na powyższy przepis jest błędne, gdyż z jego treści wynika brak prawa do odliczenia podatku, jeżeli fakturę wystawił podmiot nieistniejący (fikcyjny). Nie obejmuje on sytuacji, w której sprzedaż dokonał podmiot istniejący, ale wykreślony z listy lub w ogóle niezarejestrowany jako podatnik VAT.

Orzeczenie TSUE

Problem prawa do odliczenia podatku VAT od faktur wystawionych przez podmiot niezarejestrowany rozstrzygnię w niedługim czasie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: „TSUE”) w sprawie C-101/16 SC Paper Consult SRL. Postępowanie dotyczy rumuńskiego podatnika, który odliczył VAT z faktur wystawionych przez podmiot wykreślony z rejestru podatników VAT z powodu nieskładania deklaracji podatkowych. W pytaniu prejudycjalnym TSUE przeanalizuje zgodność z unijną dyrektywą odmowy do odliczenia podatku VAT w sytuacji, gdy fakturę wystawił nieaktywny podatnik. Rozstrzygnięcie sprawy istotnie wpłynie na sytuację polskich podatników.

Na chwilę obecną znana jest już opinia Rzecznika Generalnego Paola Mengozziego w tej sprawie, przedstawiona 31 maja 2017 r. Zdaniem Rzecznika rozwiązania przyjęte przez rumuńskie prawo są zbyt restrykcyjne i naruszają zasadę neutralności. Brak spełnienia wymogów formalnych nie powinien przekładać się na surowe konsekwencje w postaci odebrania prawa do odliczenia podatku. Środki zastosowane w rumuńskich przepisach miały na celu zniechęcenie do transakcji z podmiotem nieaktywnym, gdyż prawdopodobieństwo zamieszania w oszustwo podatkowe jest w ich przypadku większe. W opinii Rzecznika taką funkcję lepiej spełniałoby zawieszenie prawa do odliczenia podatku, a nie jego całkowita utrata.

Choć opinia Rzecznika nie jest wiążąca dla sędziów TSUE, można liczyć na to, że treść wyroku pokryje się z treścią opinii.

Obowiązek weryfikacji kontrahenta

Rzecznik Generalny zwrócił uwagę, że brak spełnienia wymogów formalnych jedynie w dwóch przypadkach może przełożyć się na odebranie prawa do odliczenia podatku:

- gdy naruszenie wymogów formalnych uniemożliwiłoby stwierdzenie, czy transakcja rzeczywiście miała miejsce;
- gdy spółka wiedziała lub podejrzewała, że mogło dojść do oszustwa podatkowego.

W przypadku oszustwa podatkowego popełnionego przez kontrahenta, aby udowodnić własną niewinność i zachować prawo do odliczenia podatku niezbędne jest udokumentowanie działania w „dobrej wierze” z dochowaniem zasad „należytej staranności”. Brak zachowania przezorności naraża podatnika na zakwestionowanie prawa do odliczenia podatku VAT przez organy podatkowe.

W związku z powyższym proponujemy Państwu przygotowanie i wprowadzenie odpowiednich procedur weryfikacji kontrahentów, których wdrożenie znacznie ograniczy ryzyko zakwestionowania rozliczeń VAT przez organy podatkowe.

RSM Poland jest członkiem RSM, 6. co do wielkości sieci niezależnych firm doradczych i audytorskich, która posiada ponad 800 biur w ponad 120 krajach i zatrudnia więcej niż 41.000 specjalistów na świecie.

RSM Poland działa na polskim rynku już od 1991 r. Przez ten czas zyskaliśmy ogromną wiedzę i doświadczenie. Udało nam się także stworzyć unikatowy zespół najlepszych specjalistów.

Naszą firmę tworzą nasi klienci, których potrzeby stawiamy na pierwszym miejscu, dlatego oferujemy im kompleksową obsługę dostosowaną indywidualnie do ich potrzeb. To nasi klienci decydują o wachlarzu naszych usług, a my dajemy im możliwość rozwoju i wzrostu na każdym etapie ich działalności. Z wieloletniego doświadczenia wiemy, że nasze podejście jest gwarancją obopólnego sukcesu.

W razie jakichkolwiek pytań lub potrzeby omówienia tematu, gorąco zachęcamy do kontaktu:

Piotr LISS

Tax Partner

Doradca podatkowy (10240)

E: piotr.liss@rsmpland.pl

M: +48 696 488 369

Dział Doradztwa Podatkowego RSM Poland

RSM Poland Spółka Doradztwa Podatkowego S.A.

Droga Dębińska 3b

61-555 Poznań

T: +48 61 8515 766

F: +48 61 8515 786

www.rsmpland.pl

biuro@rsmpland.pl

RSM Poland BLOG

**Praktyczny przewodnik po podatkach i biznesie.
Zapraszamy do lektury!**

Prosimy zwrócić uwagę, że zaprezentowany tekst nie powinien być rozumiany jako porada prawna, gdyż każdy indywidualny przypadek wymaga odrębnej, rzetelnej analizy. Z tego względu RSM Poland Spółka Doradztwa Podatkowego S.A. oraz RSM Poland Audyt S.A. nie ponoszą żadnej odpowiedzialności w związku z wykorzystaniem informacji, porad i wskazówek zamieszczonych w niniejszej publikacji.

© RSM Poland, 2017

02.06.2017

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Poland is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

